

KIADJA: BUDAPEST FŐVÁROS ÁLLAT- ÉS NÖVÉNYKERTJE

Előfizetési ára egy évre 48 K, félévre 24 K. • Egyes szám 3 K. • Megjelen minden hó 1- és 15-én

Elveszett paradicsom.

Írta: Bársony István.

Amikor ezeket a sorokat írom, még nem kötöttük meg azt a gyilkos és gyalázatos békét, amelyre azért kényszerít bennünket a győztes antant, hogy beváltsa a kis éhes farkasoknak tett ígérését a koncjuttatás irányában. Az adott szó elöl nem bírt kitérni, még jobb megértésével sem. Köti a bőrünkre menő szerződése. Ezért volt hiába minden. Ezért nem hallgatták meg egyszerűen többször Apponyit, akinél csodálatosabb rátermettséggel senki sem lehetett volna szószólónk s akivel szemben a világhatalmak bölcs térképrajzolói okvetlenül érezték lelkük fenekén erkölcsi inferioritásukat; tehát kitértek az ügyis hiábavaló „tárgyalások” elöl. Hisz’ már eldöntötték erőszakban fogantatott sorsunkat, mielőtt akár a mennyei arkangyalok kara is bizonyíthatta volna, hogy mennyire a saját hirdetett elveik ellenére ölnék meg egy olyan nemzetet, amelyet, ha az orruknál tovább látó eszük van, nekik maguknak kellett volna az igazi béke érdekében fenntartani; utóbb, éppen akkor, amikor végkép külön vált eddigi szövetségésétől, hogy függetlenül éljen és a nyugati kultúra védőbástyája legyen a Balkán felé. De az aláírt békeszerződés sem lehet más sohasem, mint egy váltó, amelyet pisztolyt szegezve ránk, tesznek élénk. Melyik erkölcsi bíróság tartja az ilyet kötelezőnek? Hiszik-e ők maguk is, hogy ami lehetetlen, az az ő parancsukra lehetővé válik? Hiszik-e, hogy szét nem veti a túlfűtött kazánt az a természeti erő, amely más-képen nem szabadulhat fel, nem lévén ezen a kazánon egyetlen biztosító szellentű sem?

Ezek a röpké gondolatok surrannak a tollamra, amikor a magam számára megnyugvást keresek a régi magyar közmondások egyikében: „lesz még szőlő, lágy kenyér”! És mint nemcsak meg nem alkuvó hazafi, hanem ezenkívül vérbeli magyar vadász is, hozzáteszem: lesz még Magyarországnak olyan vadász-

területe és vadászata, amilyen volt, de amilyen a mi végtelen fájdalomkra ma csakugyan nincsen. Hisz’ ezidőszerint a legszebb vadászterületeinket bitorolják a „hódítók”, akik ami ezer éves határaink hegységeit vitatják el tőlünk. Már pedig azt minden általános képzettségű vadászember tudja, hogy a nagyvadnak, amely a vadászat legnagyobb értékű tényezője, minálunk éppen a hegyvidék az Eldorádója, mint ahogy a vadászat maga is hasonlíthatatlan élvezet itt. Hisz’ a legremekebb síkföldi erdők és általában nagyvadas területek sem kínálják a vadászatnak sem azt az ingerét, sem azt az érdekességét és változatosságát, sem azt az erőifejtést követelő nehézséget, tehát azt a kemény férfiasságát és szívósságát sem, amelyet a hegyvidék. S ma alig van ilyen területünk, de ami van, az sem a java; az sem olyan, mint a Kárpátok, meg Erdély, ez az egyelőre „elveszett paradicsom”.

Az „A Természet” olvasói nem okvetlenül vadászemberek is egyszersmind, legyen szabad tehát azok számára, akik szívesen veszik a tájékoztatást, dióhéjban rövid párhuzamos képet adnom a kisvad és a nagyvad vadászatának a pszichéjéről s ezzel kapcsolatban a síksági, meg a hegyi vadászat lényegesebb eltéréseiről, hogy előbbi állításomat megértsék.

A *kisvad* és nem „apróvad”, mint hibásan szokták nevezni még szaklapokban is, elsősorban abban különbözik a *nagyvadtól*, hogy *mindig* söréttel vadászunk rá, amikor valaki külön kedvtelésből egyikre-másikra golyóval „vadászik”, az csak kivétel és inkább lövősport, mint vadászat. A nagyvadat ellenben mindig golyó illeti meg feltétlenül, sörét semmi körülmények közt sem. A sörét mindig megcsúfolása úgy a nagyvadnak magának, mint ahogy súlyosan kompromittáló arra a vadászra, aki fegyelmetlenül nagyvadra lő vele. Kivéve azt a ritka esetet, amikor önvédelemből kényszerül valaki *más hijján*, söréttel löni az őt megtámadó nagyvadra; különben semmi sem mentheti ezt a vadászati bűnt. Mert bűn ez nemcsak a vadászat esztétikája, hanem etikája ellen is. A sörét ugyanis a nagyvadat még közletről

sem, vagy csak ritkán öli meg; ellenben már a célpont nagyságánál fogva is majdnem bizonyosan talál; de vagy csak gyalázatosan sebez, minden más eredmény nélkül, vagy okoz ugyan lassú pusztulással végződő sérülést, de az így meglövődött vadat a vadász sohasem kapja meg, tehát csak a ragadozók számára követte el a bűnét, mert ezek a sorvadó beteg vadat később, esetleg már csak mint elhullott tetemet felfalják.

A kisvadat tehát aránylag jóval közelebről kell lőnünk söréttel, amely nem alkalmas messze lövésekre, mint amily távolságról löhetjük a nagyvadat a sokkal messzebbre hordó golyóval. Míg például a vadászos távolság határa söréttel hatvanöt-hetven lépés, addig golyóval több száz lépés is lehet és a háromszáz lépés a mai tökéletes golyóspuskák számára még teljesen normális, csak arravaló gyakorlott és biztos kéz kell hozzá.

Vadászos távolság mindig az, amelyen belül a puskánk tökéletes munkát végezhet, ha bánni tudunk vele. Amelyik sörétes puskával tehát hetven lépésnyirel még úgy löhetünk, hogy a kérdéses vad a sörét (megfelelő nagyságú sörét) szórásából ki nem maradhat, sőt *kellő* számú sörétszemét kap, még pedig olyan átütő erővel, amely feltétlenül öl: az ilyen puskának ez a távolság vadászos is. Ugyanez áll a golyós puskára azzal a lényeges különbséggel, hogy csak egyetlen szem golyót lövünk ki belőle, tehát a találó biztonságnak még sokkal tökéletesebbnek kell itt lenni, mint amott, mert annak az egy szem golyónak olyan ponton kell átütnie a vadat, ahol az állati test legéltetőbb, úgynevezett nemes szervei vannak, tehát elsősorban a „kamarának” is mondott vállapon, ahol a golyó szívet vagy tüdőt fúr át. Ez a rész még egy hatalmas szarvasbikán sem nagyobb, mint körülbelül akkora kör, amelynek az átmérője legfeljebb másfél arasznyi. Ha azt a nagytestet a golyó olyan részén éri, ahol nem üthet gyors haláltokozó sebet, akkor a lövés még akkor is rossz volt, tehát nem volt vadászos, ha végül mégis halált okoz. Ilyen lövés például a haslövés, a comb- meg a lábszárlövés, sőt gyakran még a véletlenül eltévedő nyaklövés és veselövés is, amely pedig mind a kettő gyors halált okoz, de csak akkor

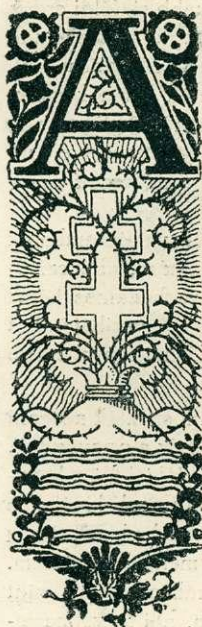
vadászos, ha a rendkívül gyakorlott biztoskezű vadász — más lehetősége nem lévén — szándékosan lövi a vadat nyakon vagy vesén, ami mind a kettő nehéz feladat s kivált az utóbbi a legpontosabb anatómiai tudást is követeli a nagyon nyugodt biztos kézen és szemén kívül.

A kisvad — mindegyik — bőséges alkalmát kínálja annak, hogy a jelzett kisebb távolságon belül löjjük. Ilyen kisvad minálunk a szárnyasok közül valamennyi vízi és mocsári vad, a fűrjtől kezdve a fácánig minden szárazföldi szárnyas vad, — továbbá a császárfajd is és a nyírfajd is, — míg a nemes siketfajdot az a körülmény szolgáltatja ki a söréttnek, hogy golyóval lőni a hajnali szürkületben a legtöbbször lehetetlen volna kellő biztonsággal. Az alföldi nemes tüzöket löjjük ugyan megfelelő erepen golyóval is; de ennek veszedelmessége teljesen teszi azt, hogy az amúgy is ritka alkalommal söréttet használjunk. Az emlős hasznos vadak közül egyedül a nyúl számít kisvadnak; a középvad klasszisú özet elsősorban golyó illeti meg és söréttel lövése csak bizonyos körülmények közt indokolt, amelyekre ennek a tájékoztató cikkeknek szűk keretében ezúttal nem térhetek rájuk.

A nagyvad — a hasznosak közül a szarvast, a däm vadat, a mufflont s a zergét, a kártevők közül a vaddisznót sorolva fel — már egészen más, mert ha akár véletlenül, akár nagy ügyességgel közel juthatunk is hozzá, de hasonlíthatatlanul jobban vigyáz magára, mint a kisvad és ha gyanút fog, akkor oly távolságról is menekül, ahol pedig talán még messzehordó golyós puskáink ellen is biztonságban lehetne.

Ebben van a nagyvad vadászat egyik nagy ingere. Míg a kisvad legtöbbjét különösebb nehézség nélkül is lövésre kaphatjuk, addig a nagyvad már életviszonyainál és rendkívüli óvatosságainál fogva is a legnagyobb mértékben próbára teszi vadászügyességünket és tudásunkat, amelyeknek csak végső kiegészítője az, hogy egyszersmind lehetőleg minél jobb lövők legyünk; míg a kisvad vadászatokon a kitűnő lövő már ezzel is nagy előnyben lehet többi társai fölött, anélkül, hogy a vadászat minden csinjabíjójának alapos ösmerete nélkülözhetetlen volna számára.

HAZÁM.

Ahol keserűben, kínok közt születtem,
Borús gyermekkor sivár ifjúsága,
Zord férfikor vetette meg az ágyam
S küzdtem igazért törve, megalózva,
Hol oly sokszor sújtott durva ököl
S kigúnyolták az ideálok,
Véres sebekkel, csapzott, rongy ruhában,
Hazám mégis melletted állok
S ölelem vérző, sebzett lábad,
Bár könnyeimtől nem is láttak,
Hazám, Hazám, szegény Hazám Te,
Mégis áldlak, mégis imádlak! . . .

Hazám, akiket dédelgettél,
A kiknek édes anyjuk voltál,
A hír, dicsőség koszorúsi,
Nincsenek most itt lábaidnál! . . .
Én itt vagyok a mostohád, im látod,
Szegény bolond, vérző szívemmel
És imádlak, kit emlegetni,
Akit tisztelni senki sem mer . . .
Szegény, szegény szánandó torso,
Könnyezve nézem nemés fődét,
Csonka karod, megsebzett lábad,
Jaj, mely többé újra nem nőhet . . .

Mivé levénk, ki hitte volna! . . .
Ezer év híre, dicsősége,
Így eloszlik, magyar álmának,
Íly örjítő az ébredése! . . .
— Óh borzalmak ördögtanyája
S ti magyarok még mindig éltek,

Jártok napfényen, fenn kacagtok,
A mások szemeibe néztek! . . .
Nem jajgattok, nem szórtok hamvat
Rongy köntöstökre, fejetekre,
Lüklet még egy csep vér ott mélyen
Minek nevezem! . . . — szívetekbe! . . .

Hazám, Hazám! . . . van-e még népem,
Hol van, — lenn tán a zord szántókon,
Fenn a hegyi sziklafészkekben,
Keleten, a havas tarlókon! . . .
Az Adriánál! . . . hol keressem,
Óh jaj ezerszer, nem találom,
Hol vannak tehát, meddig tart még,
Ez elátkozott, szörnyű álom! . . .
— Magam vagyok a kinyajaimmal
Holtra dermedten, — mások élnek,
Csak én haltam meg s holtan hallok,
Látok, érzek, meredten nézek . . .

Hazám, Hazám, végünk van nekünk,
Gátat tört mocsár piszkos árja,
Már törzsedig ér, szűzi kebléd,
Szívedet éri, marja, vájja
És mindenki menekül Tőled,
Én szilárdan melletted állok,
Kétségbeesve, megkövülten,
Csak várok, várok, egyre várok . . .
— S ha összeomlasz, ledülsz végre,
Szétomlott véres tagjaidnál
Ott maradok, Veled halok meg,
Térden csúszva, a lábaidnál . . .

Ezt az elveszett paradicsomunkat nem adjuk: visszaszerezzük.

Míg tehát a kisvadadásnak csak jó, ha minél többet tanul és megfigyel: addig a nagyvadadás enélkül egyáltalában nem lehet el, ha nem akar vakon tapogatózni. A kevésbé gyakorlott és tanult kisvadadás normális körülmények közt valószínűleg kevesebb eredményt ér ugyan el, mint kiválóbb társa; de mégis elér valamit, ami kielégítheti. Ellenben a nagyvadadás, ha nincs kellő tudása, akár esztendőkön át hiába fogja bűjni az erdőt, másképp, mint vakvéletlenségéből még lövéshez sem jut.

Ime a roppant különbség a két vadászat pszichéje között. Ezért van az, hogy a legtöbb kisvadadász, ha alkalma nyílik rá, hogy nagyvadadászra váljék: annál szenvedélyesebben tér át az új pályára, minél igazabb vadászvér van benne. Ez a vadászvér teszi, hogy a nagyvadadás annyi gyönyörűséget bír élvezni s felfedezni eredménytelen kirándulásaiban is, hogy azt el nem cserélné a napi száz fogollyal, amelynek a lelővése annál sablonosabb, minél nagyobb a számbeli eredmény.

De mily különbség van a nagyvadadász örömei közt, aszerint, hogy hol kell keresnünk azt a nagyvadat. — Mert *keresnünk kell!* — ez az igazi. A véletlen találkozás vele, sőt még a lesenvárás is, csak félörömet jelenthet. Az előbbi esetben ugyanis hiányzik a magunk tudatos eljárását jutalmazó érzésünk; a második eset pedig — azaz a les — az izgalmas fáradságot nélkülözi; ámbár magasan van a véletlen siker fölött az eredményeivel, föltéve, hogy nem csak vaktában leseget a vadász, hanem megfigyelések alapján választja ki leshelyét.

De a keresés — mondom — az igazi, amikor *cserkészünk* a nagyvadra; amikor lopódzó nesztelenséggel közelítjük meg erdei otthonában, ahol előbb kell őt észrevennünk, semhogy ő legyen az élesebb szemű s fülű, mert akkor hiába volt minden fáradságunk. A cserkészlet tehát tulajdonképpen elsőrendű tudománya a nagyvadadásnak, amely nélkül a kudarcok végtelen sora érheti ott is, ahol más tapasztalt ügyes vadász bizonyos eredményhez juthat.

Csupán csak jelezhetem most ennek a tudásnak a szükségességét; a részletekkel köteteket lehetne tele írni. De egyet mégis ki kell emelnem s ez a levegőáramlásnak, széljárásnak folytonos figyelembe vétele, ami nélkül minden próbálkozás

megbukik. A nagyvad ugyanis, — valamennyi — első sorban a szimatoló érzékeivel vesz észre, azután következik a füle és csak végső sorban a szeme. Ha a közeledő emberről, esetleg valamely ragadozó állatról szimatot fog: nyomban menekül. Tehát: *mindig* széllel szemközt, vagy legalább is fél széllel kell rá cserkésznünk. A mozgásunk nesztelensége a másik követelmény. A gyanus zörejt, még a leghalkabbat is rögtön észreveszi a vad, figyel rá s elriad; a szemét aránylag legkönnyebb megcsalni, ha jó széllel és nesztelenül keressük.

De mily óriási különbség ez a cserkésző keresés *síkföldi* erdőben, vagy *hegyes* vidéken. Amott gyakran órahosszat barangolhatunk változatos helyzetek élvezése nélkül, az erdő egyforma, csak a nyiladékait s a tisztásait leshetjük, perspektívák alig van, a szél járása rendszerint egyenletes, nem kavargó, tehát haladási irányunkban megbízhatunk. Emitt?! az egyik hegyoldaltól áttekinthetünk a másikra messziről, jó távcsővel kilométerekről megpillanthatjuk ott a vadat, még ha rejtőzik is, ha például valamely fa alatt fekszik, hát még ha mozog. A tájkép istenien változó. A szemünk régen élvez már, mielőtt még a puskánkhoz nyúlánk. Útunk izgalmassá válik, mert fáradságosabb a kapaszkodás, a völgybe leszállás, mint a síkföldön mendegélés. És a szél — kiszámíthatatlan. Ahány katlan, annyiszor fordulhat; a legjobb széllel haladtunk s egyszerre hátba kap bennünket, viszi a szimatunkat előre s a már-már elért sikert egyszerre elrabolja tőlünk. Izgalmunk, érdeklődésünk tehát folytonosan megfeszített fokon van. Lelki hullámszánk sokkal nyugtalanabb. A változatosság nemcsak a terepen van meg, hanem érzésvilágunkban is.

S mind erre ráadásul a hegyi vad természetrajza mily más! Sokkal nagyobb az óvatossága, a bizalmatlansága és sokkal szebb a fejlődése, ha ennek a fejlődésnek megfelelő ideig és egyébként is neki való életet élhet. A hegyi nagyvad általában különb, igazibb, valahogy mindenképpen tökéletesebb, ingerlőbb, mint a síkföldi. Sőt mufflon, meg zerge csakis hegyes vidéken honosítható meg.

Egy-egy szép lövésnek az egész hatása is jobban kidomborodhatik a hegyvidéken, ahol panorámaszerű a kép s ahol

A virágtolvaj.

Irta: Zoltán Vilmos.

Az alkony kezdődő szürkületében, újjongó rügyfakadás közepett egy darab ősz haladt a liget homokos útján, egy dereshajú férfi, akit idő előtt megőszített az élet gondja. Bánatos mosollyal, messzetűnt tavaszoknak szívében feleledő emlékével hallgatta a rigók lágy fuvolahangját s a pintyökek meg-megújuló csaltogását.

Hogy megcsapta a kikeleti rügyfakadás illata, mint az álomból felriadó, arra a tudatra ébredt, hogy szívében is tavasz van. Igaz, hogy az ötvenedik, de azért mégis csak tavasz az s talán a legszebb, a legragyogóbb, a legcsillogóbb az összes eddigiek közt, mert beragyogta egy bájos fiatal leány hófehér képe, félénk, szelid, tiszta vonzalmának melege.

Most is az jár az eszében, mert Napsugár kisasszony virágot kért tőle, de olyat, melyet a saját kezével szedett számára. A kis zsarnok óhaja parancs és az ősz férfi szorgalmasan rötta a liget fiatal gyepjét, de eredménytelenül. Kora március volt s a zöld fűszálak közt még egyetlen színes virág sem díszlett. Egy hét múlva talán már orgiákat ülnek itt a színek, de ma még egyhangúan, bár üdén zöld a gyep.

Az ősz férfi szomorúan visszafordult s a liget gondozott része felé tartott. A bokrok tisztatudón sorfalat álltak, de virág még ezeken sem pompázott, csak üdezőld, a rügyből most kicsattant fiatal lomb. Egyszerre, mint egy aranydomb, sárga virágdíszben pompázó forszthiabokor állott ellőtte. A sudár gallyakon ezer és ezer virág állott, de levél még egy sem, mert az csak később fakad, mint a mandulafái.

Az ősz férfi megállt és körülnézett. Lelkében bűnös, fiatal-ságának eltűnte óta régen feledésbe ment gondolat fogamzott

meg. A ligetnek ez a része védett és tilalmas terület. Aki itt szed virágot, az *lop*. Egy pillanatig töprengett, azután dacosan hátravelette fejét: Eh, megérdemli az a leány...

Körülnézett. Az alkony elmosódó távolában sétáló párok, a közelben senki. Elővette és kinyitotta zsebkését. Egy gyors mozdulat és már kezében az első virágos galy...

— Na, na! Mi megyen itt végbe? — szólalt meg egy mély hang s a bokor túloldalán egy rejtett padról felemelkedett egy szür és benne egy fehér kajlabajúsú öreg ember, szájában hideg pipa, karján a város színeit viselő karszalag — a *csósz!*

Az ősz férfi meghökkenett. Egyik kezében a virágos gallyal, a másikban a nyitott zsebkéssel úgy állt ott, mint a csinyen ért, megzavarodott diák. Aztán tréfára vette a kellemetlen dolgot.

— Ugyan bácsi — szölt — talán csak szabad lépni egy szál virágot!

— De bizony nem szabad! Az úr nem gyerek már, hanem magamfajta öreg ember és már régen elhullatta a csikófogat. Aztán úrnak látszik, hát tudhatná, hogy lopni nem illik. Most hát meg kell büntetnem. Mert a lopás tilos és én felesküdtöm mezőr vagyok.

Az ősz férfi kérésre fogta a dolgot:

— Bácsi, ha tudná, hogy milyen szép kis leánynak viszem...

Az öreg ajkára megértő mosoly ült, szeméből valami szokatlan melegség sugárzott.

— Há'szen — dörmögte — valamikor régen, amikor még fiatal voltam, én is csináltam bolondságot. De az úr már vén legény. Nem szégyenli magát öreg korára lopni? Nekem most be kellene vinni az urat az előljárásságra, na de hát azt mégsem teszem. Hanem tessék megmondani a nevét s azt, hogy hol lakik, aztán majd beidézük. Az bizonyos, hogy őt koronát is fizet. Talán még be is zárják...

gyakran lehet még jó darabon látni az elrobajló vadat, míg a síksági erdőben pár ugrás után már eltűnik előlünk az egyenletes talajon, az erdei sűrűségben.

Hányszor élveztem azt a legcsudásabb vadászörömet, amikor a túlsó hegyoldalról hozzám átránduló szarvas a lövésemre összerogyva úgy gurult a lejtőn lefelé, mint a kupán lőtt nyúl; vagy csak néhány ugrást tehetett még, de az alatt is folyvást láttam eldőlése pillanatáig. A szem ezt így ritkán, sőt sehogysen kaphatja sík földön.

Nagyon dióhéjba szorítva az összehasonlítást, így válik a laikus számára is megérthetővé, hogy minden más nagy és életbevágó nemzeti ügyünkön kívül miért fáj a magyar vadászoknak még külön annyira a Kárpátok és Erdély idegenkézre kerülése.

Ha rákerül a sor, a magyar vadászokból bizonyára össze lehet toborozni egy pár olyan elit vadászrezdet, amely alig várja, hogy megmutathassa a világnak, kihivatott arra, hogy az ezer éves magyar határok gyönyörű hegláncának ura legyen.

Ezt az elvesztett paradísomunkat nem adjuk; visszaszerezzük.

A magyar vadászok bizonyosan ott lesznek akkor az elsősorban.

Az Állatkert foltos hiénái.

1912. év május havában 2 foltos hiénát hoztam az Állatkertnek Victoria-Nyanza tó környékéről, Német-Kelet-Afrikából. Örömmel tapasztaltam, hogy ezeknek a különben nem „szimpatikus” bestiáknak nem ártottak a háborús évek. Különösen az öregebbik már oly hatalmas dimenziót ért el, hogy ily óriási „fizi” (foltos hiéna) Kelet-Afrika vadonaiban is ritkaság számban menne és ottani négerek bizonyára „baba wa wafizi” (hiénák atyja) díszjelzőt adnák neki.

Tudvalevőleg legtöbb vadállatot csak fiatal korban lehet megfogni és életben tartani, de ezeket a hiénákat fejlett korukban fogtam. A hiénák ugyanis

szívós állatok és kibírják a fogással járó küzdelmet és izgalmakat. Bár ily fejlett korban fogott hiénánál is megtörtént, hogy a fogással járó izgalmak következtében a frissen befogott rabunk egy-két óra múlva — valószínűleg szívszélhűdésben — elpusztult.

A nagyobbik foltos hiénáról akarok itt egyet-mást elmondani. A „fizi” megfogása után egy erős nyakövet kapott és egy fához lett láncolva. Tehát lett már a campemnek kutyája is, mint azt niggerjeim szellemesen megjegyezték. Időközben aztán fatörzsekből erős palliszád ketrecet provizáltunk és ide tettük be, hogy a csapda ejtette sebek könnyebben gyógyuljanak be a mancsán.

Morózus vadállat volt nagyon és azért nagyon csodálkoztam, mikor „munyapará”-m (karaván fő embere) jelenti, hogy a „fizi” egy öreg tyúkkal barátságot kötött. És csakugyan! Az én legszorgalmasabb tojó tyúkom bejárt a „fizi” ketrecébe és ott csipdeste fel a hiénának dobott húsdarabok maradványait és a hiénán élő kulancsokat. Később ez a tyúk a hiéna ketrecét tartotta a legalkalmasabb tojó helynek s oda rakta tojásait, mi elég kellemetlen volt rám nézve, mert a ketrecből a tojásokat nem lehetett kiszedni.

Később a hiénát ki kellett lakoltatnom a ketrecéből, hogy helyet csináljak az időközben fogott tuskés borzoknak (Hystrix.) A hiéna újra láncre került, de onnan egy szép napon megszökött. A szökést hamar észrevettük és embereim nyomban utána loholtak és beszorították egy kis bozótosba, melyet aztán hurok hálókkal vettünk körül és a szökevényt abba behajtottuk. Egynéhány hurokháló kötelet ugyan elharapott irtózatossá fogaival, de hiába rabunk lett újra és embereim diadal ordítása mellett, melyet túlharsogott a félelmében irtózatossan üvöltő állat, hiénánkat a campbe vittük.

Campembe visszasietve a házamba vonultam

Az ősz férfi most már jókedvűen mosolyog. Becsületesen megmondja a nevét — az igazit — s bediktálja a lakását, mit az öreg, aki egy nagy noteszt és egy iromba plajbászt kotorászott elő a zsebéből, a szürkület félhomályában nagy bajjal feljegyez.

— Bácsi — szólalt meg félénken a virágtolvaj — nem lehetne egyszerűbben csinálni a dolgot? Itt van az öt korona, meg két szivar, aztán — ne kelljen bemennem.

— Hova gondol az úr! — volt a felháborodott válasz. — Én felesküdtöt mezőőr vagyok, aztán katona is voltam, számadó őrmester. Engem nem lehet lekenyerezni!

A virágtolvaj bűnbánóan lehajtja a fejét. Aztán hirtelen eszébe jut valami.

— Bácsi — szólt kérő hangon — hát ha már úgyszólván meg büntetnek, legalább hadd vágjak le még vagy két szál gallyat . . .

— No de most mindjárt megharagszom! Mikor a hivatali ember jelen van, akkor nem szabad lopni. Ez a regula. Több virágot innen nem visz el az úr! Még azt az egyet is, ami a kezében van, el kellene szednem, de azt, nem bánom, elviheti. Hanem dugja a kabátja alá, hogy ne lássák, mert a rossz példa ragadós. Na, jóccakát!

Kampós botjával megbökte kalapjának szélét és lassan el távozott a liget belseje felé.

Az ősz férfi megindult a város irányában, kezében a forsithiagallyal. Hogy fog majd kacagni Napsugár kisasszony, ha elmondja neki ezt a furcsa történetet!

S miközben meggyorsította lépteit, hogy mennél előbb átadhassa neki a lopott virágszálat, lelki szeme előtt fenyegetően megjelent a pénzbírság és a rendőri fogházcella rémképe.

Aztán boldog mosollyal dörmögte fehér bajuszába:

— Hát az akasztófára nem mennék-e szívesen érte!

Gasztronómia.

Irta: Zöldi Márton.

A gyakorlati példálódzások között örök életet szerzett magának Menenius Agrippa bölcselkedése, mely szól az emberi tagok támadásáról a gyomor ellen. És a példálódzás szerint a gyomornak lett igaza. Ez nem is lehetett másképp. Mert a gyomor — az ember. Én, te, ő; mi, ti, ők — az mind gyomor. Egy forradalom sem lett volna, ha a gyomor nem követelte volna jogait . . . Mert minden gyomornak vele született joga, hogy ennivalót kapjon . . . És túlzás nélkül mondhatjuk, hogy gyomorjog minden írott és íratlan jog közt a legelső, valaminthogy az ennivaló, a tápszer minden közszükséglet között a legelső szükséglet . . .

Az ennivaló nagy bökkenőket mutat. A fokozati különbség étel és étel között képtelenül nagy . . . Jólétről csak ott lehet beszélni, hol jó és olcsó tápszereket bőségesen lehet kapni. Ez most a kifejezett gazdasági ideál.

Valamikor — nem is olyan régen — a magyar föld volt az ideális talaja a jólétnek. Ez közmondásba is foglalódott: „Extra Hungariam non est vita; si est vita, non est ita”. (Magyarországon kívül nincs élet — és ha van, az nem olyan.)

Mi tőrés-tagadás, eleink és jó magunk is gasztrikus értelemben elsőrangúan élünk. Meglehetősen ismerem az európai kultúr-nemzetek konyháját. Már több mint harminc év előtt irodalmi munkatársam voltam egy gasztronómiai szótár szerkesztésének, melyet Glück Frigyes és Stadler Károly, ki fájdalom, azóta elhunyt,* pazar előkelőséggel adott ki. A pazar szó nem véletlenül csú-

* Azóta a tárca írója is követte egykori társait, részünkről, mint volt lelkes munkatársunknak a tárca megjelentetésével emlékének adozunk. A szerkesztő.

vissza, de onnan csakhamar kizavart a visszafogott hiéna keserves üvöltése. Házamból kiszaladva egy kómikus látványnak voltam a tanuja. Embereim a hiénára annak a rendje és módja szerint 15-öt mértek a „kibokó“-val (viziló vagy rhino cerosz bőr korbács) és szinte fulladoztak a röhögéstől. (Ilyen „viccekért“ él-hal a nigger.)

Mit csináltak?!

„Hát uram, ha egy ember dezertál a karavánból, akkor az is megkapja a kibokót, ha megcsipik. Mért ne kapja meg hát ez a „fiszi“ is, mely már többször megszökött és annyi „matafá“-t (kellemetlenség) csinált?!

Ez az argumentálás győzött. Elnevettem magam, a szónokot tarkón legyintettem és az ügy el volt intézve.

Kittenberger Kálmán,

A rubin hazájában.

— Mogok, a rubinváros. —

Irla: Liseron.

A természet, mely bőséges adományai révén minden, a megélhetéshez szükséges anyaggal ellátja teremtményeit, arról is gondoskodott, hogy a szükséges felül az ember fejlett szép-érzéke és magasabb luxusigényei is kielégítést nyerjenek. Az állat-, növény- és ásványvilág nem egy produktuma ugyanis nem tartozik a természet háztartási programjának szempontjából az abszolút nélkülözhetetlen dolgok közé s csupán arra való, hogy a tehetősek, az anyagi javakkal megáldottak művészi érzéke, gyakran hívalkodó hiúsága gyönyörűségét találja benne. Mivel azonban minden rossznak megvan a maga jóoldala is, a természet végtelen bölcsesége itt is a közjó javára tudja fordítani a gazdagok hiú pompaszeretét, mert az e hiúság kielégítésére szolgáló természeti tárgyak gyűjtése és feldolgozása ezer és ezer szegénynek nyújt lehetőséget a megélhetésre.

A természet legcsodásabb és legremekőbb ilyenmű alkotásai közé tartoznak a drágakövek, az ásványvilág legbecsesebb

szott jelzőnek a tollam alá. Speciálisan a gasztronómiára vonatkozik. A szótár szerkesztősége szaküléseket tartott, melyeken szemléletesen mutatták be azokat az exkluzív inyenfalatokat, melyeknek új magyar nevet kellett adni. Ezeket a szaküléseket részben a Pannonia-szállóban, részben a Keleti pályaudvar vendéglőjének hatalmas arányú szuterén-konyhájában tartottuk meg. Voltak illusztris vendégeink, kik szívesen bocsátották rendelkezésünkre nyelvi és gasztrikus ismereteiket. Többször jött el hozzánk Podmaniczky Frigyes báró, Hermann Ottó és Frecskay János, a Mesterségek szótárának megalkotója.

Hermann Ottó bemutatatta nekünk a régi magyar szakácskönyveket, melyek ékesszólóan igazolják, hogy vitéz őseink nemcsak a harci dicsőséget tartották nagyra, hanem a gyomornak ízes étellel való bőséges ellátását is. Egy XVIII századbeli magyar szakácskönyv olyan levesekről, mártásokról, sültekről és salátákról számol be, melyekről már alig tudunk valamit. Mert alig hiszem, hogy volna mai ember, ki például olyan pávát evett, melynek húsa egy nyáron pirított ökör gyomrában vált volna porhanyóssá. Vagy ki eszik ma Miskulanci (vegyes) salátát, mely tizféle növényből és ugyanannyi fűszerből lett összeállítva?

Érzem, hogy mint újságíró, soha oly távol nem álltam az aktuálistól, mint most, hogy az élelmezési nehézségek sivár napjaiban a gasztronómiát választom cikktárgynak. Hogyan, az embereknek nincs betevő falatjuk és én érdeket akarok ébreszteni az étkezés raffinált művészele iránt? A hét sovány esztendő legsoványabbjában dalt akarok zengeni Caréme szakács művészetének? Annak a Carémének, ki felváltva volt Rothschildnál és III. Napoleonnál főszakács és aki a konyhai cézárak önértékelésével mondotta a híres szavakat: „Nagyanyám papucsát is meg lehet enni, ha jó mártásban tálalják.“

képviselői, melyek közül ugyan egyiknek, másiknak ipari alkalmazhatása révén a természet háztartásában is szerepe jut, de amelyek legtöbbje mégis csak luxustárgy, amennyiben mint ékszer és becses ritkaság kizárólag a gazdagok gyönyörűségére, ezek hiúságának kielégítésére szolgál. A vegyi alkotórészek — elemek — szigorú szabályok szerint kevert egyesüléséből származó e kristályok művészi pontossággal megállapított, tetszetős mértani alakzatok, melyeket már a természet alkotott ilyeneknek, úgy, hogy az emberi kéznek — csiszolás útján — már csak kevés dolga akad, hogy létrejöjjön az ékszerési remekmű, melynek változatos, az ásványok faja szerint más és más színe, fénye, tüze és káprázatos csillogása gyönyörűséget okoz a hozzáértőnek.

A drágakövek közt igen előkelő helyet foglal el a gyémánt mellett a korund, mely keménység szempontjából mindjárt a gyémánt, a legkeményebb drágakő után következik, értékben pedig bizonyos körülmények közt felül is mulja a gyémántot. A korund hatszögletes oszlopos, vagy romboéderes jegecekké kristályosodott alumíniumoxid, melyben, mint festőanyag némi króm és vas is van. Képlete Al_2O_3 , keménysége 9 (a gyémánté 10) s a jegece nem hasad. A színe változó. Van vörös, sárga, barna és kék korund s ennek neve — ha nem átlátszó — tekintet nélkül a színre: *gyémántpár*. Az átlátszatlan korund a kevésbé értékes, de ha átlátszó és vizliszta, értéke rendkívüli módon megnövekszik. A vizliszta, átlátszó korund, ha kékszinű, a *zafir*, ha pirosszinű, a *rubin*. Mindkettő értékben a gyémánt után következik, sőt a 3 karátosnál nagyobb, tisztá és hibátlan rubinokat jobban megfizetik a gyémántnál is. A 10 karátos rubin már nagy ritkaság s volt rá eset, hogy egy ilyen drágakőért 140.000 koronát fizettek.

A rubin s általában a korund magános, legömbölyödött kristályokban fordul elő kavics és homok közt, legtöbbször gránit, szienit, gnájsz és csillámpala törmelékében. A rubin, melyet a távol Kelet exotikus fejedelmei és gazdag emberei hihetetlenül megbecsülnek, úgyszólván csak a távol Keleten Jordul elő. A keletindiai Birma tartomány Mogok folyójának völgye a leggazdagabb lelőhelye a rubinnak s felvirágozását az egész vidék, valamint Mogok városa kizárólag e nemes ékkőnek

De ki akarná megtiltani, hogy ne keressük fel a multak kedves emlékeit? Szabad-e az emlékezetet bilincsekbe verni? Mért ne lapozgathatnánk ma is Brillal-Sorarin-ben, az étkezés művészetének nagy mestere könyvében, ki annyi jó tanáccsal tud szolgálni azoknak, kiknek az ő idejében módjuk volt bölcs tanácsait követni. De — mondja nem kisebb ember, mint Shakespeare — könnyebb hűsz embernek tanácsot adni, mint egynek a hűsz közé beállani, hogy a tanácsot megfogadjuk. Brillal-Sorarin például azt tanácsotja, hogy az étrend összeállításának nagy figyelmet kell szentelni. Ügyelni kell, hogy először kerüljenek az asztalra a nehezebb sültekek és fokozatosan a könnyebb és még könnyebb húsmeletek.

Milyen bölcsen van ez kieszelve? De mi gyakorlati értéke van ennek ma, mikor a hatóság szigorú büntetés terhe mellett kénytelen volt elrendelni, hogy egy húsételnél többet senkinek se szolgáljanak ki?

És Brillal-Sorarin az italok sorrendjére is kiterjeszkedik. Meghagyta, hogy, ellentétben az ételmeletekkel, a boroknál az legyen a szabály, hogy a könnyebb borfajtaival kezdjük és szukcesszive térjünk át a nehezebbekre. Így például a tizenhatszázalékos maligáros tokajit utoljára hagyjuk.

Ennek a tanácsnak tényleg kevés értéke van a szesztilalom és egyéb mizériák siralmas idejében... De ki akarna bennünket megfosztani attól az illuziótól, hogy a gasztronómia csillaga és mindaz, ami ezzel jár, nem fog még feltűnni azon a földön, melyet irtigyeink és barátaink ezer év óta Kanaánnak mondanak? Igen, maradjon meg hazánk Kanaánnak modern értelemben és legyen a gasztronómia közkinccs, nem egyesek kiváltsága.

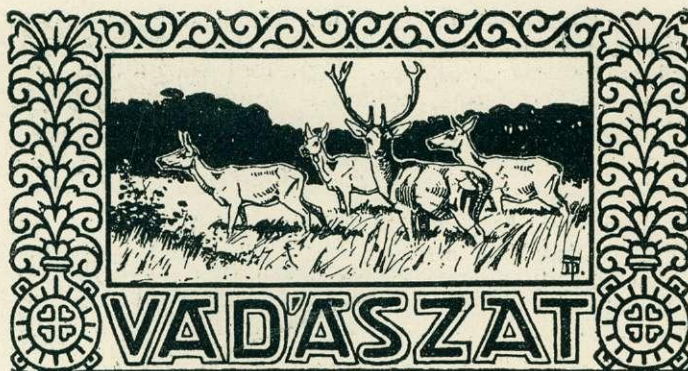
köszönheti. A város környékén 78 rubinbánya van s a hajdani falu ma 40.000 lakost számláló emporiummá lett, melynek egyedüli iparága a rubin bányászása és tisztítása, egyedüli kereskedelmi ága pedig a rubinkereskedés. A város a benszülötteken kívül hemzseg az angoloktól, amerikaiaktól, németektől, franciáktól és örményektől, kiket mind a rubin varázsereje vonzott lakatlan és ezer veszélyt rejtő sivatagokon át az ígért földjére, ahol a legtöbbjük valóban meg is gazdagszik.

Mert Mogok környéke egyetlen nagy s eddig kimeríthetetlennek látszó rubinmező, melyen a nagyobb leletek napirenden vannak. Ha már most meggondoljuk, hogy egy 5 karátos rubin kétszer annyit ér, mint egy ugyanakkora gyémánt, akkor nem csodálkozhatunk rajta, hogy ott nagyon sok szegény ember gazdagszik meg máról hónapra.

Mogok amfiteátrumszerűen fekszik a várost környező hegyoldalon s az egész fensík alakulatából megállapítható, hogy a földet őskorában víz borította. Hatalmas folyamagy vonulhatott végig a fensíkon, melynek alapkőzete kristályos mészkőformáció. Ezt a mészkövet drágakőtartalmú, számos kavicsér szeli keresztülkaszul. A város környékén ezrével látni a benszülötteket, amint lapáttal és kapával kiemelik az erek kavicsos tartalmát. A legtöbbjük a széles és rendkívül nagy, jellegzetes birmai szalmakalapot viseli, mely amellet, hogy megvédi őket a nap izzó hevétől, arra is szolgál, hogy munka végeztével hűvös alkonyaton benne viszik haza szerszámaikat s aznapi munkájuk eredményét.

A kiásott kavicsot a benszülöttek az úgynevezett „malom-“ba viszik, ahol úgy, mint a gyémántbányászatnál szokásos, kimosás révén eltávolítják az idegen anyagot. Ilyen malom kétféle van: a primíjiv régi és az európai gépekkel felszerelt újfajta. A bányászati joga ma a „Buma Minning Company“ nevű angol társaságé, mely a különböző lelőhelyeket kiadja albérlésre a benszülötteknek s egyéb jelentkezőknek.

A selejtes, apró rubinjegeceket, melyek ékkőnek nem alkalmasak, órásoknak és óragyárosoknak adják el, melyek óratengelyágyakat készítenek belőlük. Ez a törmelékrubin elég olcsó, mert mintegy 100 darabja 4 koronába kerül.

Nyestek a fogságban.

A közönséges nyest (*Mustela foina*) hazánkban mindenütt található, de még sem gyakori állat, mert rendkívüli kártékony-sága miatt mindenütt üldözik. A mennyétfélék (*Mustelida*) családjába tartozik és leginkább szeret csűrökben, elhagyott épületekben, istállókban, váromokban tanyázni, hol az épület földszellének legfelsőbb részeit kedveli, ahonnét könnyen kilehet őt zavarni. Különösen kellemetlenül hat rá a kaszafenés. Ha ezt a hangot hallja, a különben oly ravasz és elővigyázatos éjjeli rabló, világos nappal is kiszökik vackából, félredobva minden elővigyázatosságot. Mikor táplálék után barangol, eljut az erdőbe is, de az nem a rendes tartózkodási helye, ellentétben legközelebbi rokonával a nemes nyesttel (*Mustela martes*), melynek legkedvesebb tartózkodási helye a nagy, sűrű, sötét erdő, hol odvas fák nem hiányzanak. Ez gyűlöli az emberlakta helyeket és nagyon ki kell éhezve lennie, hogy a falvakba belopódzék baromfit rabolni, vagy nagyon szerelmes kell hogy legyen, mert pacsmagolás idején nőstény kereséskor eltévelyeg emberlakta vidékekre is.

A közönséges nyest és a nemes nyest a legközelebbi rokonok, annyira, hogy egymás közt is párzanak. A különbség közöttük annyi, hogy a közönséges nyest hossza (farkával együtt) körülbelül 65 cm., a nemes nyest 8–10 cm-rel hosszabb és 2–3 cm-rel magasabb; azután a nyest farka és szügye fehér, holott a nemes nyest szügye tojássárga. A korszoknál (keresztvezések) ezen testrészek színe a fehér és tojássárga között van. Egyébként a barna színű szörme — mely a közönséges nyestnél szürkésbarna, a nemes nyestnél sötétgesztenye — a nemes nyestnél természetesen sokkal tömöttebb, finomabb s ezért gereznája sokkal becsesebb a közönséges nyestnél. További különbség még a két rokonfajta között, hogy a nemes nyest talpa sokkal szőrösebb. A fark alatt két mirigyük van, mely pezsmaszagú folyadékot választ ki.

Rendkívüti kártékony és vérengző ragadozók ezek a kis állatok. Mint minden mennyét féle, ők is tarkón ragadják az áldozatot. Ha a nyest egy tyúkólba jut, leöli az összes bentlevő baromfit, gyakran 10–15 darabot is, kiszívja a vérüket, az agyvelejüket, azután egy darabnak a nyakát és a fejét elviszi magával. Erről a jellemző „munkáról“ lehet a nyest-garazdálkodást felismerni. De igen szereti a tojást is, azután az egeret, nyulat és mindenféle madarat. Az erdőt lakó nemes nyest kedvenc eledele szintén a tojás és szárnyas, de megtámadja a nyulat, sőt őzgidát és szarvasborjut is.

A nyest éjjeli ragadozó. A nappalt rendszeren alvással tölti és esti 9–10, vagy hajnali 2–4 óra közt jár prédára. Csak ha zivatar van, menydörgés, villámlás, akkor futkos nappal is ide-oda, mert minden zajtól igen fél.

A nyest pacsmagolási ideje februárban kezdődik (nemes nyesté januárban). A nőstény 9 hétig pocakos, azután 2–5 db két hétig vak kölyket vet, melyek három hónapig szopnak. A fiatalok, mihelyst félig-meddig kifejlődtek, elkísérik anyjukat éjjeli útjain s tőle tanulják, miképen kell táplálékot keresni.

Magyarország.

Mint méla holdsugár
 A pusztuló tájon . . .
 Úgy borong el lelkem
 Csöndes éjszakákon.
 Lelkem elé lebben
 Magyarország képe . . .
 Látva omló könnyét:
 Együtt sírok véle!

Szegény Magyarország!
 Tested összetörve . . .
 Megtompult szemednek:
 Hullik záporkönnye.
 Szép arcod rózsáit
 Letépte a bánat . . .
 Szegény Magyar hazám:
 Meghalok utánad!

Ifj. RADVÁNYI SÁNDOR.

Ez után a rövid biológiai ismertetés után rátérek cikkem tulajdonképeni témájára, miként viselkedik a nyest a fogságban, mely megfigyeléseket egy erdész ismerősöm tette Felsőmagyarországon s mely megfigyelések különösen azért érdekesek, mert ez a vad, bátor, ravasz ragadozó, ha kicsi korától fogva ember neveli, kedves, játékos, barátságos háziállattá válik, — de csak bizonyos korig.

Említettem, hogy a kicsi kölyöknesteket az anyjuk már pár hetes korukban magával viszi éjjeli vagy hajnali rabláhadjárataira, hogy „nemes” mesterségüket minél hamarabb elsajátítsák. Nem egyszer megesik ilyenkor, hogy a kis ügyetlen ifjanc-nyestekkel annyit kell az öregnek vesződnie, hogy az egész pereputy megkésik és csak a késő reggelen vetődnek haza vackukba. Így történt, hogy említett erdészismerősöm nővére egy reggeli sétája alkalmával nyolc órakor reggel, egy erdei ösvényen egy öreg nyestmamat és négy kölykét látta tova sűrőgni. A kicsinyek oly ügyetlenek voltak még, hogy a fiatal leány egy kézkanyarintással három darabot elfogott belőlük, kötényébe rakta és az erdészlakba vitte őket. A negyedik fiókat az öreg nyest szájába kapta és vele tovairamodott. Tejen és tejbeaprított zsemlelén gyönyörűen felnevelődött a három fogoly nyestfiók és kellemes háziállattai lettek az erdészlaknak.

Néhány évvel ezelőtt májusban érdekesebb megfigyeléseket tett az erdész. A revirjárásokkor feltűnt neki, hogy egy öreg, odvas tölgy fölött többször látott már kis kuvikokat (*Carine noctua*) keringeni. Tudvalevő, hogy ha madarak a nyestet észreveszik, nagy sipogással körülrepkedik a fát. Erdészismerősöm is figyelmes lett erre a jelenségre, felkészült az odvas korhadt fára, mely egy nagy erdőség szélében állott és ép mikor beakart az egyik oduba tekinteni, hóna alatt siklott ki egy nyest, melyet a lentvárakozó és vinnyogó drótszörű foxterrierje azonnal el is kapott és lefojtott. Szürkésbarna színű, fehér szügyű, tehát közönséges nöstény nyest volt. Az odu további vizsgálásánál kiderült, hogy a belsejében puha szénaágy volt megvelve, amelyen két kölyöknest feküdt, melyeknek azonban csodálatosképen tojás-sárga szügyük volt, tehát okvetlen nemes nyest volt az apjuk és keresztezésből származtak.

A kicsinyek alig lehettek még pár naposak, már szőrösök voltak, de vakok. Az erdész haza vitte őket és egy ládában a konyha tűzhelye mellett kaptak szállást. Forrált langyos tehéntejet kaptak táplálékkul, melyet gummicucli segítségével előszeretettel csámcsogtak első perctől fogva, nem is gondolva anyjukra. Pár nap múlva azonban az idegen tejtől hasmenést kapott a két kicsi, amin azonban könnyen segítettek azzal, hogy minden tányér tejbe egy tyúktojást habartak bele. A kicsinyek két hét múlva már nem is cuclin át, hanem tányérból itták a tejet, akár a kis macskák. Ezután gyorsan és napról-napra szebben fejlődtek, elő-előbújtak ládájukból, hancuroztak a szobában, a folyosón. Feltűnő volt azonban, hogy a szabadba ki nem mentek soha. Néha kíváncsian pislogtak ki a nyitott folyosó párkányáról a szabadba, de az ismeretlen világba, hol kutyákat láttak mozogni, nem merészeltek kilépni.

Mindkét nyestfiók teljesen szelid volt, de csak az ismerős háziakat szivelték. Idegen emberek elől elbújtak. Egy ismeretlen hang, idegen lépések zaja ládájukba kergette őket, ahonnan a legkedvesebb falatokkal sem lehetett a két kis vadócot kicsalni. Az erdész kutyái közül csak eggyel barátkoztak meg s ezzel gyakran hemperegtek is a szobában. Általában a játék volt az elementumok. Legkedvesebb helyük az erdészné ölében volt és mentül jobban csiklandozta, forgatta őket kezével össze-vissza az úrnőjük, annál boldogabbak voltak és annál jobban érezték magukat. Mint két lapdát, úgy összeforgatták néha a két kis játékos árvát, lepotyogtak a földre, ott tovább hemperegtek, azután ismét felkúsztak úrnőjük ölébe és a játék újra kezdődött. Vagy egymást üzték asztalon, széken, padon át, mint két vásott gyerek.

Egyszer próbakép egy házinyúl hullát tettek elibük, megfigyelendő viselkedésüket. A hullát ládájukba cipelték és ott bontani kezdték. A nyesttermészet kiütött belőlük, de az erdész elvette tőlük a hullát, a bontást nem engedte meg, hátha le lehet őket szoktatni vérengző hajlamukról.

Ha kint sütkéreztek a folyosón és nem tudtak a zárt ajtón visszatérni ládájukhoz, az ajtót kaparták és vinyogtak, akár a kutya, mikor bebocsájtást kér.

Két és fél hónaposak lehettek, mikor ragadozó hajlamukat bemutatták. A folyosón egy kotló vezette kis csirkéit, mikor az egyik nyest egyszerre valamelyik rejtekhelyéről, mint a villám előugrott, ellopta az egyik csirkét s magával vonszolta ládájába. A szolgáló azonnal elvette tőle a szegény csirkét, de már későn. A kis bestia már kiszívta tarkójánál a vért. Abban a sötét ládában egyébként mindazt meg lehetett találni, ami a ház körül eltűnt és ide bújtak ők is mindenkor, ha valami nem jó fát tettek a tűzre.

A legérdekesebb megfigyelést az erdész a nyestek egyikével tette, sajnos azonban, magát az eset lefolyását nem láthatta s így az rejtély maradt. Egyik napon ugyanis a szoba egy 1½ méter magas fiókos szekrényének tetejére egy doboz tojást helyezett el és erről később megfejtkezett. A nyitott dobozban tizenkét darab tojás volt. Egy este zajra lesz figyelmes, egy tojás pottyant a földre s eltörött. Odament a dobozhoz s abból hét darab tojás hiányzott. Azonnal a nyestláda jutott eszébe s nem is csalódott: a tojások ott voltak a rejtekhelyen, ép állapotban, föltöretlenül. Megfejtethetlen az, hogy hogyan tudta a nyest a nagy sima tyúktojásokat sértetlenül lehozni az 1½ méter magas szekrény tetejéről. Egyesek állítása szerint a nyest a tojást úgy viszi tovább, hogy az alsó álkapocs és szügye közé szorítja. Több órás megfigyelés hiábavaló volt, a nyest nem mert újabb tojást lehozni, hogy az utolsót elejtette s az összetört.

Négy hónapos korában az egyik nyest megbetegedett, görcsöket kapott, melyek félóránként ismétlődtek s rövidesen halálát is okozták. A másik nyest egyedül maradván, egyre türelmesebb lett a háznál úgy, hogy az erdész túl adott rajta.

És így van ez a vadon állataival. Amig kicsinyek, örömet okoznak gazdájuknak, de a korrallal együtt megjön az igazi természetük és megszűnnek háziállatok lenni. Kyb.

EBTENYÉSZTÉS

Ebkiállítás 1920. június 27-én
a Tattersalban.

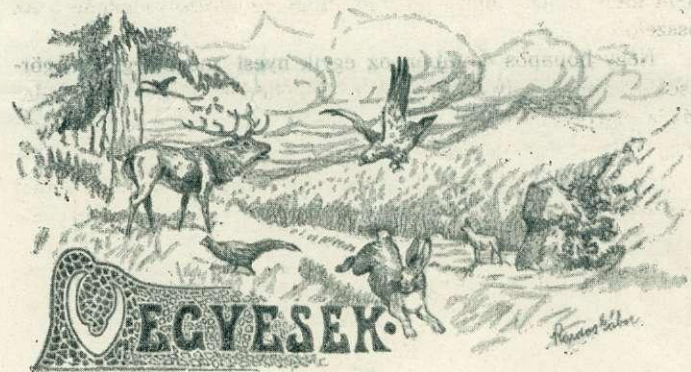
Sokak szemében talán időszerűtlennek látszik, hogy Magyarország legszomorúbb napjain ebkiállítás rendezésével foglalkozik a Magyar Ebtenyésztők Országos Egyesülete. Az időszerűtlenség vádját a legjobban megsemmisíti az az érv, mely a jövő magyar nemzeti kialakulás alkotó munkájában rejlik. Sokat szenvedett hazánkban mindenkinek, kicsinynek, nagynek, nagyhorderejű és látszólagosan fölöslegesnek tűnő intézményeknek elől kell kezdeni az alkotás szervező munkáját. Ezt a szervező alkotó

munkát az egyesület csakis kiállítás rendezésével kezdheti meg.

Ugyhiszem a laikus közönség is tisztában van azzal, hogy hazánk fajtisza ebállománya jelentékeny nemzetgazdasági értékkel bír. A legutóbbi linzi kiállításon, mely május havának végén zajlott le, hihetetlen összegeket ígértek egy-egy elsőrangú német juhászkutyáért. Külföldi ebtenyésztők oly összegeket kérnek egy-egy fajta-tiszta kutyáért, hogy a mostani valutáris viszonyok miatt importálásról szó sem lehet, mert például Angliában 80—100 fontot kérnek egy apró kis pomerániai spitzért, mely összeg oly tekintélyes, hogy a leggazdagabb lánckereskedő is gondolkodóba eshetik ily vásárnál.

Hazafias magyar nézőpontból a legfontosabb a hazánkban élő fajta-tiszta ebeknek az ésszerű tenyésztés céljaira való megmentése. A Magyar Ebtenyésztők Országos Egyesülete hazafias érzéstől áthatva önzetlen munkássággal elsősorban tájékozódni óhajt, hogy hazánkban milyen számban és minőségben vannak tenyésztésre alkalmas fajta-tiszta ebek és erről csakis kiállítás rendezésével szerezhet tudomást.

Az *Ebkiállításon*, melyet a Tattersalban 1920. június 27-én rendez az egyesület, minden 8 hónapos kornál idősebb fajta-tiszta eb kiállítható, ha szabályszerűen június 20-ig benevezik. Nevezési iverk a Magyar Ebtenyésztők Egyesületében (I., Fehérvári-út 56/a) délután 3—5 óra között kaphatók, hol mindenkinek bővebb felvilágosítással szolgálnak.

Láthatatlan tárgyak felfedezése hősugarakkal. Az elmúlt, de következő években még mindig tartó világháború a technika és fizika s általában a tudomány minden vívmányait felhasználta a maga céljainak megvalósítására. Tudományos szempontból jelentős és szenzációs lesz az az összefoglaló mű, mely ezeket a módszereket és részben újkeletű találmányokat tárgyalni fogja. Ime a sok közül egy példa: Egy amerikai katonatiszt — S. O. Hoffmann — a „Physical Review”-ben leírja egy találmányát, melyet a nyugati harctéren *éjjeli ellenséges őrzőjáratok* felkutatására sikerrel alkalmazott. Hoffman tudta, hogy a nyugati harctéren csak éjjel folyt felderítő tevékenység s az őrzőjáratok tartózkodási helyét olyképp igyekezett megállapítani, hogy az emberi testből kiinduló hősugárzást megfelelő felfogókészülék segítségével megmérte. Sikerült is neki érzékeny termooszlop segítségével, mely 36 cm.-es tükrös gyújtópontjára volt felszerelve, menetelő legénységet 180 méter távolságról észrevenni, valamint megállapítani egy 40 méter távolságra egy tölcsérben fekvő katona tartózkodási helyét. A Hoffmann utasítása alapján konstruált készülékek 1918. augusztusa óta sikerrel működtek a nyugati harctéren. Ugyene készülékek a motorból kiáradó hősugarak révén már 1100 méter magasságból jelezték a repülőgépek közeledését.

Az állatok ösztönszerű veszélysejtelve. A „Daily Mail”-ben Walter Winaus zoológus érdekes eseteket közöl arra vonatkozólag, hogy az állatok előre megérik a rájuk leselkedő halálos veszedelmeket. Winaus ismert egy kutyát, mely sokszor és szívesen utazott vonaton, egy alkalommal azonban csak erőszakkal volt fölhúzható az indulásra kész vasúti kocsiába. Alig indult el a vonat, a kutya kiesett a folyosó hirtelen kinyíló ajtaján a robogó vonatból és szörnyet halt. Volt Winausnak egy lova, mely kitűnő ugró volt. Egy alkalommal a leghatározottabban ellenállt minden hajszolásnak s nem akart átugrani egy egészen csekély akadályt. Mikor mégis rábírták az ugrásra, a ló elbukott és gerincét törte. Winausnak egy másik lova, melyen sokszor és szívesen lovagolt, egy ízben nem akart elhaladni egy az út szélén álló fa alatt. Winaus a lóval megkerültette a fát, de e pillanatban ott, ahol előbb el kellett volna haladnia, nagy recsegéssel egy hatalmas ág zuhant le, mely bizonyosan agyonütötte volna a lóval a lovasát. Hasonló sajtóságot viselkedést Winaus — mint írja — a madarakon is megfigyelt.

Légszszmérgezés. A világítógáz útján való mérgezés ma már mindennapi tünet a nagyvárosok életében. A légszsz mérgező hatását annak szénoxid-tartalma okozza, amiből 5—20 százalékot tartalmaz a világítógáz. Állítólag már 3 százalék világítógáznak a szoba levegőjéhez való vegyítése halálössé teszi a levegőt, 0,003—0,001 százaléknyi vegyületet pedig már észrevesz a szaglóérvék. A mérgezés — öngyilkosságokat kivéve — leginkább alvás közben következik be, mikor a szaglóérvék intő működése szünetel. Télen, mikor a föld felsőrétege csontkeményre van fagyva, néha előfordul, hogy utcai gázcsőrepedés folytán kiömlő világítógáz, mely a földön át nem tud elillani, meleg földszinti lakásokban felszívódik és bajt okoz. Ez annál veszedelemesebb, mert a gáz időközben elveszti szagát és csak a szénoxid hatol be a szobába. Ez a szénoxid, mint kimondott idegmérgező, elsősorban az agyvelő sejtekben érzeteli hatását, de károsan hat az izmokra és mirigyekre is, továbbá oly intenzíven egyesül a vérrel, hogy ez képtelen további oxigén felvételle. A légszszmérgezés tünetei levertség, fülzúgás, nyomás érzése a gyomorban, az arcbőr égése, émelygés és szédülés, a halántékok lüktetése, később az arc világosvörös színe és az eszmélet elvesztése. Ellenszere bőséges friss levegő és a mesterséges légzés alkalmazása. Mindenesetre orvos azonnal hívandó.

Ösztönszerűleg félnek-e a háziállatok a ragadozóktól? Bronsart von Schellendorf híres afrikai vadász és zoológus „Afrikanische Tierwelt” című gyönyörű munkájának most megjelent harmadik kötetében egy fényképfelvételt közöl, mely a legnagyobb mértékben alkalmas a címben feltett kérdés tagadására. Ezen a fényképen Bronsart von Schellendorf szelid házi-szamarai a legnagyobb lelki nyugalommal szagolgtatják egy csak az imént ejtett hatalmas oroszlán holttestét. A kép bizonyító erejével szemben azonban mégis csak áll az, hogy a háziállatok igenis félnek, sőt egyenesen rettegnek a ragadozó vadállatoktól. Dr. Th. Kell felsorol egy esetet, melyben egyik barátját csaknem levetette egy paripa, mely nyugodtan haladt egy bizonyos helyig, hol ágaskodni kezdett s végül is megbokrosodva elrohant. Később kiderült, hogy azon a helyen egy medvetáncoltató pihent medvéjével. Az Odera folyam egyik kompjára szekereket hajtottak be. A lovak megbokrosodtak és a vízbe akartak ugrani. Kiderült, hogy ezen a kompon rövid idővel azelőtt szintén egy medvét szállítottak a túlsó partra. Az állatkertekben dolgozó, főleg idegen lovakon észre lehet venni, hogy mihelyt a nagy macskák közelébe érnek, feltűnő idegesek és nyugtalanok lesznek. A Bronsart-fénykép tehát legfeljebb arról tehet tanúságot, hogy Bronsart szamarai, kiknek gazdájuk mintegy 60 oroszlánt ejtett el, s amelyeknek alkalmuk lehetett megszokni az oroszlánt, idővel eltompultak a többi háziállatot izgató látvány iránt.

A mérges kígyók marása. A tudománynak csak a IX. század vége felé sikerült földeríteni a kígyóméreg lényegét és hatásait, miben nagy érdeme van *Belfanti* és *Carbone* olasz tudósoknak, akik kísérleti úton — állatokba való beoltás útján — tanulmányozták a kígyómérget, melyről azelőtt az volt a közhit, hogy egyaránt árt embernek és állatnak. A kígyóméreg nem más, mint szerves fehérje, amilyen az emberi test sejtjeiben is van. *Belfanti* és *Carbone* kutatásai kimutatták, hogy valamely élőlény fehérje másik élőlénybe beleoltva, arra káros, sőt halálos hatása lehet. Így, amikor egy házinyúl piros vértescskéit beoltották egy lóba s az ilykép nyert szérumot visszaoltották a nyúlba, ez utóbbi elpusztult, mert a szérum elpusztította a nyúl vérenek piros testecskéit, aminek az lett a következménye, hogy a nyúl teste nem jutott elegendő oxigénhez s a nyúlnek meg kellett fulladnia — ugyanazok a szimptómák tehát, melyek a kígyóméreg következményei. A kígyó mérgefogának mirigye fehérjeszekrénumot választ ki, mely ha az emberi test vérébe jut, az áldozat halála, vagy idegrendszerének megbénulása következik be.

Mikor a föld ég. A föld, nevezetesen egész hegyek, vagy nagyobb földterületek kigyulladását és égését természetes, vagy mesterséges okok egyaránt előidézhetik. Az égés feltétele nemcsak a kőszén, hanem gyakran olyan levegővel ájtárt pala, melyben sok az állati és növényi, tehát szerves maradvány. Ilyen porhanyós, erősen kénkovattartalmú pala Estland dikxió-nemal-palája, mely 1908-ban Baltisch-Port és Paker-Ort között önmagától kigyulladt és hónapokon át égett. Dudweiler mellett áll egy évtizedek óta égő hegy, melynek tüzeit a bányamivelés idézte elő. Már a tizenötödik század óta szakadatlanul ég a föld a Zwickau melletti Planitzban. Ezt a tüzet különben a műkertészet ma is kihasználja, amennyiben természetes fűtésű meleg házakat rendezett be az égő hegyen. Középeurópa legnagyobb kiterjedésű földégésének helye az északnyugat-csehországi barnaszénterület. Ez az óriási tűz kimutóthatólag a *diluviális korszakban* keletkezett. Szerbia megszállása óta sok földégés vált ismeretessé a szerb szénvidékről. A szerb szén igen gazdag a szénkovában s az itteni tüzek világosságot derítettek arra, hogy a tertiár- és krétakorszakból származó szén miképp gyulladhatott meg önmagától. Az eső és a hirtelen változású, gyakran nagy hőségű szerbországi klíma nagyban elősegíti a szén kénkovattartalmának vegyi kiválását, ami önmeggyulladásal jár. Könnyen gyullad és külső okokból gyakran tüzet fog a lópok talaja. Erre vezethető vissza az *Ecsedi-láp* gyakori, sokszor hónapokon át tartó égése. Nagyobb földégések újabban Franciaországból, Angliából, Romániából, Grönlandból és Amerikából váltak ismeretessé.

A pajzsmirigy. A physiologia egyik legérdekesebb jelensége a *pajzsmirigy* (Glandula thyroidea), mely közvetlenül az emberi gégefő alatt, a légcső bejáratánál foglal helyet. Alakja — mint neve is mutatja — a pajzshoz hasonló, súlya mintegy 20 gramm. Titokzatos mivoltát és feladatait csak hosszas kutatás útján sikerült megismerni. A pajzsmirigy belső anyagcserére ható mirigy, vagyis a mirigy váladéka beleömlik testünkbe, a vérutakba. A pajzsmirigy váladéka egy foszfortartalmú nucleoproteid és a jodthyreoglobulin összetétele. Az előbbi hatását nem igen ismerjük, de ez utóbbiról tudjuk, hogy az anyagcserét elősegíti s feltétele a test és szervei növekedésének. Figyelemreméltó, hogy a szellem és az idegrendszer normális fejlődésére is rendkívül nagy befolyással van. Hogy minő érték testünkben a pajzsmirigy, az abból is kitűnik, hogy műtét útján való eltávolítás esetén a megoperált egyén hülyévé lesz s a megakadt anyagcsere következtében mérgezés tünetei közt megbetegszik. Gyermekek, kiknek már születésükkor hiányzott a pajzsmirigyük, hülyék voltak s abnormális testalkat mellett kretinizmusban szenvedtek. Mihelyt ilyen gyermekeket pajzsmirigy nedvvel (thyreoid-kolloid) kezelték, testük és szellemük normálisan kezdett fejlődni.

A szél a növények legnagyobb ellensége. Növénybiológia és fiziológiai tanulmányok eredményeképp mindjobban bizonyossá válik, hogy a növények legnagyobb ellensége a heves légáramlat, vagyis a szél. Sok levél a levélkarima megmerevítése vagy hosszúkás túlalak (tülevelűek), esetleg szálalak felvétele (pázsitfűvek útján védekeznek a szél ellen. A talajhoz közel a szélvihar ereje csekélyebb, mint bizonyos magasságban, ezért a fák sokkal többet szenvednek a szélől, mint a dudvaalakú növények. Északnémetország szigetei azért nélkülözik a fa- és bokorflórát, mert az állandóan heves szél letarol minden magasbatorító fát. Itt csak a házak védelmében tud megélni néhány csenevész fa, de ezek is csak a tető magasságáig, mert azon túl, mintha le volnának borotváltva, csonkák. Újabb megállapítások szerint a szél nemcsak mechanikai úton, hanem másképp is ártalmára van a növényeknek. A növény legfontosabb, szerveinek felépítéséhez nélkülözhetetlen építőanyaga ugyanis a szén, melyet a levegőben 0'03 százaléknyi mennyiségben meglevő szén-savból merít. Ez a szén-sav a levelek alsó lapján levő görccsöparányi hasadékokon át jut a növénybe. A szén-savmolekulákat azonban a több méter gyorsaságú szél elragadja a hasadéknylások mellől s így a növény a gyakran huzamosabb ideig dühöngő szél tartama alatt képtelen szén-savat felvenni, ami életműködésének, elsősorban növekedésének mondhatatlan kárára van. A szél mechanikai, kórokozásának hatásait különben minden erdőszélen világosan meg lehet figyelni, valamint széljárát erkélyeken, ahol a disznónövények aránytalan és nehéz harcot kénytelen vívni örök ellenségével, a széllel.

Előfizetőknek. A lelkes előfizetőink szíves elnézését kérjük lapunk késedelmes megjelenéséért, a mulasztást a jövő keltős számunkkal óhajtjuk behozni, ugyanis a következő két szám VI. 1. és VI. 15-iki egyszerre fog megjelenni. Egyúttal arra kérjük nagyrabecsült előfizetőinket, hogy lapunkat ismerős köreikben ajánlják az érdeklődők figyelmébe.

K. Gy. Budapest. Cikkeit már várjuk, köszönettel vennők, ha mihamarább beköszöntene.

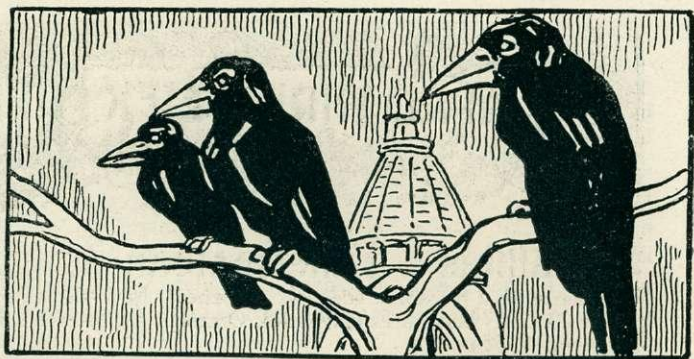
R. J. Kotaj. Megfigyelése annyira közismert, hogy a közléstől el kell tekintenünk. A szíves figyelméért és lelkes pártfogásáért egyébként hálás köszönet.

Munkatársaknak. Felkérjük munkatársainkat, hogy aktuális cikkeiket lehetőleg mielőbb küldjék el a szerkesztőségnek.

Érdeklődő. A farkas-kutya elnevezés nem helyes. A németek büszkeségét „német juhász-kutya” név illeti meg. Rendes kutyanév sem helyes, mert ez nem egy fajtára vonatkozik, tisztán használati elnevezés. Rendőrkutya csoport alá többféle fajta tarthatatik (német juhász, dobermann pincser stb.).

□□□□ A kiadásért felelős: RAITITS EMIL. □□□□

MI. UJSÁG AZ. ÁLLAT- KERTBEN?

BUDAPEST FŐVÁROS ÁLLAT- ÉS NÖVÉNYKERTJÉNEK KÖZLEMÉNYEI

Budapest, 1920.

VII. évfolyam. 10. szám.

Május 15.

KIADJA: BUDAPEST FŐVÁROS
ÁLLAT- ÉS NÖVÉNYKERTJE

Az állat- és növénykert igazgatóságának
közreműködésével szerkeszti:
RAITSITS EMIL

Megjelen május—szeptember hónapokban
minden kedden, azontúl havonta legalább
kétszer. „A TERMÉSZET” melléklapja

Az állatkert gazdasága.

Az állatkert saját üzemének szükségleteit a már vázolt állattenyésztés meg nem fedezi tökéletesen. Mindenki tudja, aki csak az állatkertben járt, hogy az állatkertnek sok oly emlős és szárnyas állata van, amelyek tápláléka főleg vagy tisztán halakból áll.

Az állatkert eddig halszükségletét halászok vagy a halpiac útján szerezte be s így igen gyakran a halhiány miatt a legnagyobb megpróbáltatásnak, veszélynek, sőt súlyos veszteségnek voltak kitéve a halevő állatok.

Állatkertünk csakis akkor fogja tökéletesen betölteni gazdaságos hivatását ha évi halszükségletét saját gazdaságában fogja kitermelni.

Első szempillantásra a legtöbben azt gondolják, hogy e kérdés igen könnyen megoldható az állatkert nagy tavának felhasználásával. Ez a terület azonban halnevelésre teljesen alkalmatlan, hiszen ez a tó van a legjobban benépesítve oly szárnyasokkal, amelyeknek főtápláléka az apróbb hal.

Az utóbbi körülmény azonban nem zárja ki azt, hogy az állatkert saját üzemében telepítsen be a nagy tóba hizlalásra szánt fejlett halakat, mert ha ez gazdaságos volt a múltban egyes halászok részére, kik e célra bérbe vették az állatkerti tavat, akkor

az állatkert sem fizethet rá erre a vállalkozására sem.

A tulajdonképpen halivadék tenyésztésére alkalmas helyet az állatkert gazdaságával kapcsolatban kellene keresni, ahonnan a kellő nagyságra megnőtt halacskákat az állatkertnek e célra berendezett vízmedencéiben a feletetés idejéig nyerhetnének elhelyezést.

Ily berendezés mellett az állatkert halevő állatai mindenkor kellő mennyiségű és minőségű élő halat kaphatnának táplálékkul. Az állatkerttel kapcsolatos tőgazdaság fejlett halai pedig a piaci áron volnának értékesíthetők vagy pedig az állatkert saját üzemébe vett vendéglőjében mint friss halpaprikás vagy egyéb módon elkészített halétel emelné az állatkerti gazdálkodás hírnevét. R. E.

HIREK

Judy, a gibbon. A „The Daily Mail” április 13-iki számában olvassuk, hogy a londoni „Zoo”-nak gyásza van. A majomház egyik ékessége „Judy”, a gibbon tüdőgyulladásban elpusztult.

Judy a legcsodálatosabb akrobatája volt a majomháznak, ki mindig nagy nézőtömeget mulattatott csodálatos mutatványaival.

Ő képes volt átvetni magát házatetejének egyik végétől a másikig és ennél a mutatványnál csak az egyik kezét használta. Aránylag ez annyi, mintha egy ember áttudná magát vetni egy utcán keresztül a szembe fekvő ablakra és még hozzá az egyik kezét zsebében kellene tartani.

A gibbonnak rendkívül husszuák a karjai, melyeket ha két lábon fut, mindig feje fölött szokott tartani. Két lábon állva oly gyorsan tud szaladni, mint egy 12 éves gyerek.

Ha Judy mint a villám keresztül száguldott ketrecén, akkor a nézők előtt többször meghajította magát, mint az artisták mutatványaik után. Erre a fogásra ápolója tanította meg. Judynak csodálatos tisztaságú kontra-alt kiáltása volt.

Dr. N. S. Lucas a „Zoo” állatorvosa beszéli, hogy a majmok nagyon kevés ellenálló képességet mutatnak a tüdőgyuladással szemben. Nagyok a táplálkozási nehézségek is, kivált a délamerikai majmoknál. Ezek hamar megúnják az örökös banána kosztot és ámbár az ő természetes táplálékuk leginkább rovarokból áll, a világot sem nyúlnának a svábogarainkhoz.

Dr. Lucas most kísérletezett csukamáj keverékkel, mellyel már valamelyes eredményt ért el. Így a gyűrűsfarkú lemur szívesen eszi. A gypjas Humbolt majom is próbálta egyszer, de azóta nem akarja megismételni; inkább a sáskáknál marad.

A berlini állatkert helyzete. A berlini *Die Post* május 11-iki számában gúnyolódva említi meg azt a berlini szójátékot, hogy „a zoologiai kert nem állatkert”. A gúnyolódó berlini ennek ellenére mégis szívesen tölti el szabad idejét a viszonyokhoz mérten elég látnivalót nyújtó állatkertben. A berlini zoo látogatói, mint a *Die Post* írja, bőven tanulmányozhatják az állatkert lakóit és egyúttal összehasonlíthatják az állatkert közönségét az állatokkal s mindenesetre arra az eredményre jutnak megfigyelésükkkel, hogy az emberek lötyögő bőrük alatt sokkal soványabbak, mint az állatkert jól táplált állatai. A ragadozó állatok jó bőrben élnek és hiányt sohasem szenvedtek, mert a berlini közbürohid bőven ellátta az emberi táplálásra alkalmatlan, de egyébként ártalmatlan húsrészekkel. Az állatállomány hiányosságának oka éppen úgy mint nálunk, az új állatok beszerzésének lehetetlensége. A jó öreg özvegy zsiráfné már a háború első évében jobblétre szenderült és öt több más állatkerti társa is követte ezen az úton, a pusztulást nagyban elősegítette a hűsevők között fellépett húsmérgezés.

A berlini állatkert vezetősége a rossz valutaris viszonyok miatt csere útján egészíti ki állományának hiányosságát. A cserkereskedelemben segédkezet nyújtott az amsterdami állatkert vezetője, aki elismeréssel szólott a berlini zoo-ról. R.

A kiadásért felelős: RAITITS EMIL

Ebkiállítás a Tattelsaalban 1920. június 27-én, minden fajta tiszta eb 8 hónapnál idősebb nevezhető. Nevezési határidő június 20. Cím: Magyar Ebtenyésztők Országos Egyesülete I. ker., Fehérvári-út 56/a.

Lisztgukacot venne az állatkert igazgatósága. Árjátlat az igazgatóság címére küldendő.

Elsőrangú német juhász kutya kölykök kaphatók. Szócs János VII., Ilka-u. 12. és Csáklány IV., Eötvös-u. 35. f. 2.

Állatbarátok iratkozzanak be a Magyar Országos Állatvédő Egyesületbe X. ker., Ernő-u. 11-13. Tagsági díj egy évre 6 korona, amelynek fejében az „Állatvédelem” szakfolyóirat jár.

Vidrát, borzot, görényt, menyétet köszönettel venne az állatkert igazgatósága.

Bélyegeket, kisebb bélyeggyűjteményeket vásárol. — Cím a kiadóban.

Angol bulldog pedigrees megvételre kerestetik. Cím a kiadóban.

Hirdetéseket elfogad az „A Természet” kiadóhivatala Budapest, Állatkert.

Házinyúl. Az állatkert igazgatósága felohajtja frissíteni házinyúl tenyészetét s ez úton fordul a módosabb nyúltenyésztőkhez avval a kéréssel, akinek módjában van, az adományozza az állatkertnek felesleges fajtiszta tenyészanyagát.

Kutya eladás. Akinek eladó kutyája van, az hirdessen e rovatban.

Dobermann pincser nöstény kölyköt, pedigrést vennének. Cím a kiadóban.

Eladó fajgalambok, egyszerű Bécsiek, Belgaposták, Kínai sirálykák, Szatinetták, Szilveretták, Angol parókások páronként faj- és minőségszerint 250 koronától 800 koronáig. Tassy Géza magánzó, Pustamonostor.

Eladó állatok, virágok, gyűjtemények hirdetése a legeredményesebb az apróhirdetések rovatában.

Fajtatiszta fejőskecskék Mikso Imre, Ehmann-telep (Hunyadi-u. 5.) tenyészetében mindenkor kapható. Ugyanitt fedezésre elfogadnak nöstény kecskéket.

Fajkecske, jó tejelő, eladó. Budapest, III., Apát-utca 18.

Fehér angoramacskák, 6 hetesek, eladók. VII., Ilka-u. 33. III/51.

Mókusokat szívesen venne át az állatkert igazgatósága.

Az apróhirdetések díja 10 szóig 10 korona.

Az Országos Magyar Vadászati Védegyelet tulajdona és hivatalos közlönye a

VADÁSZLAP

Megjelen minden hó 5-én

ELŐFIZETÉSI ÁRA EGÉSZ ÉVRE 40 KORONA

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
az ORSZÁGOS MAGYAR VADÁSZATI VÉDEGYELT titkári hivatala :: Budapest, VII., Bálint-u. 5. szám

ALAPÍTTATOTT 1865-BEN

SKABA ÉS PLÖKL

FEGYVER-RAKTÁRA

BUDAPEST VI.,
Vilmos császár-út 33.

Vadászfegyverek Fegyverjavítások,
Vadásztöltények barnítások saját
Vadászfelszerelések műhelyünkben

Mindenki fizessen elő az

„A TERMÉSZET”-re

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egy évre 48 K
Félévre 24 K
Negyedévre 12 K
Egyes szám ára 3 K

Az előfizetés díja az „A Természet” kiadóhivatala címére Budapest Állatkert küldendő

VADÁSZOK! Fizessenek elő a

„NIMRÓD”

képes vadászujságra

KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, IV., EGYETEM-UTCA 4.

VÁLTUNK ÁLLATKERTI

BÉRLETJEGYET!

Felnőtteknek 60 K
Tanulóknak 40 K
Gyermekeknek 10 éven alul 20 K